

תוכן עניינים

חלק א': יחסי לקוח-עורך-דין - שכר-טרחה - כללי	1
שער א': כללי	1
פרק א': מבוא.....	1
פרק ב': זכותו של הלקוח להשתחרר מההסכם שכר-הטרחה שכרת עם	3
עורך-דינו	3
פרק ג': ועדת שכר-טרחה - לשכת עורכי-הדין	17
פרק ד': הוראות הדין החולשות על קביעת שכר-הטרחה על-פי חוק	19
לשכת עורכי-הדין והתקנות	19
1. סעיפים 81 עד 89 לחוק לשכת עורכי-הדין, התשכ"א-1961	19
2. כללי לשכת עורכי-הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986	20
3. כללי לשכת עורכי-הדין (התעריף המינימלי המומלץ),	
התש"ס-2000	22
4. כללי לשכת עורכי-הדין (תעריף מקסימלי לשכר-טרחה בטיפול	
בתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים), התשל"ז-1977 ...	23
5. כללי לשכת עורכי-הדין (תעריף מקסימלי בפעולות לרישום זירות	
מגורים), התשל"ז-1977	24
6. כללי לשכת עורכי-הדין (ייצוג בעסקאות בדירות),	
התשל"ז-1977	25
7. תקנות לשכת עורכי-הדין (קביעת סוגי שירותים ברישום זירות	
שבעדם ייקבע תעריף מקסימלי), התשל"ז-1977	26
8. כללי לשכת עורכי-הדין (ייצוג בעסקאות בדירות), התשל"ז-1977	
1977	26
9. תקנות הסניגוריה הציבורית (שכר-טרחה לסניגורים הציבוריים),	
התשנ"ו-1996	27
פרק ה': פרשנות כללי לשכת עורכי-הדין (התעריף המינימאלי	33
המומלץ)	33
פרק ו': הפרת הסכם שכר-טרחה והמשך ייצוג	35
פרק ז': עורך-דין שני שמקבל ייצוג	37
1. הנתבעות שבחרו לעבור לעורך-דין אחר תחת טיפולו של התובע	
ומכאן שסעיף 7 להסכם חל ועל הנתבעות לשאת בתוצאות.....	37
2. שני עורכי-דין שייצגו לקוח, תבעו ממנו את שכר-הטרחה לאחר שכבר	
ניתן פסק-דין בעניין זה - התביעה נדחתה	39
3. הפסקת ייצוג בתיק פלילי ותשלום שכר-טרחה	40
פרק ח': גביית שכר-טרחה מופרז	43
פרק ט': זכותם של עורכי-דין לשכר-טרחה גוברת על האינטרס הציבורי	45
שבתפיסת כספי נאשם בעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון	45

פרק י': הסכם בלתי-חוקי - שותפות עם אחר בשכר-הטרחה - סעיף 58 לחוק לשכת עורכי-הדין	47
שער ב': חיסיון הסכם שכר-טרחה	49
פרק א': חיסיון עורך-דין-לקוח - כללי	49
פרק ב': עקרונות יסוד בסוגיית חיסיון עורך-הדין	51
פרק ג': חיסיון הסכמי שכר-טרחה ומסמכים הקשורים לשכר-הטרחה	57
1. חשבונות אינן חוסות תחת חיסיון עורך-דין-לקוח	57
2. היעדר קשר ל"נשוא השירות" - אין תחולה לחיסיון	57
3. שימוש במסמכים להגנתו של עורך-הדין אינו תחת עול החיסיון	60
חלק ב': הסכם שכר-טרחה בכתב	61
שער א': עריכת הסכם בכתב - הרצוי והמצוי	61
פרק א': "עורכי-הדין (וגם הלקוחות), היזהרו באי-הסכמיכם"	61
פרק ב': החובה והאחריות לעריכת הסכם שכר-טרחה בכתב מונחת לפתחו של עורך-הדין	65
1. כללי	65
2. האחריות לעריכת הסכם שכר-טרחה מוטלת, בראש ובראשונה, על שכמו של עורך-הדין, ומחדלו בעניין זה אף כי אינו שולל ממנו את עצם הזכאות לשכר ראוי, הרי עשוי הוא לבוא בחשבון גובה השכר	65
3. משנמנע עורך-הדין מעריכת הסכם שכר-טרחה בכתב יש לזקוף כל עמימות או אי-בהירות בעניין הסכם שכר-הטרחה - לחובתו של עורך-הדין	67
4. החובה להסדיר מראש את נושא שכר-הטרחה מוטלת על עורך-הדין ולא על הלקוח וראוי שהסדר כזה יועלה על הכתב	67
5. נטל הראיה וההוכחה לקיומן של הסכמות בין הצדדים מוטל על שכמו של עורך-הדין, ומשלא השכיל לנסח הסכם שכר-טרחה סדור כדבעי - ייזקף עניין זה לחובתו	70
פרק ג': הסכם שכר-טרחה מותנה	87
1. מהותו של "הסכם מותנה"	87
2. הסכם תלוי תוצאה - עילתה של הפסקת ההתקשרות על-ידי הלקוח, בעיתוי ובאופן בו הסתיימו היחסים המשפטיים ותום-הלב	88
3. סירוב להגשת עתירה יש ותחייב בכל זאת תשלום שכר-הטרחה או חלקו משנקבע שכר-טרחתו של התובע באחוזים מתוך התוצאה הסופית, יכול וצריך היה הנתבע לצפות, כי סירובו להגיש את העתירה לבג"צ, לאחר שכבר הוכנה, תסב לתובע נזק ותשלול ממנו, את אפשרות קבלתו של שכר-הטרחה הנגזר ממנה - התביעה התקבלה בחלקה ...	91
4. שכר-טרחה מותנה ופטירת עורך-הדין שטיפל בתביעה	92

5. שכר מותנה בגובה של 25% מכספים שיתקבלו - דחיית התביעה.....	92
6. האם הסכם שכר-הטרחה שלל את תחולתו של סעיף 46 לחוק החוזים. התשובה תלוייה בכוונת הצדדים, אמיתית או משוערת.....	93
7. שכר-טרחה מותנה והתפטרות עורך-דין.....	98
פרק ד': חשיבות הגדרת מהות הטיפול בניסוח הסכם שכר-הטרחה.....	101
שער ב': פרשנות הסכם שכר-הטרחה.....	105
פרק א': עקרונות הפרשנות - כללי.....	105
פרק ב': פרשנות חוזה בגין שכר-טרחה -התערבות בית-המשפט של ערעור.....	111
פרק ג': אי-בהירות ההסכם פועלת לרעת עורך-הדין.....	113
שער ג': תביעות בגין שכר-טרחת עורך-הדין נגד הלקוח.....	117
פרק א': מבוא.....	117
פרק ב': שכר-טרחה שהוגדר כהשתתפות בשכר-טרחת הקבלן.....	119
פרק ג': תביעת בונוס בשיעור 10% בנוסף לשכר-הטרחה שסוכם.....	121
פרק ד': דוגמאות ותקדימים.....	123
1. תביעת שכר-טרחה הנגזר מהפחתת חובם של המבקשים מ"סכום החוב המופיע בספרי הבנק".....	123
2. מהות השירות שניתן על-ידי עורך-הדין. שאלת תוקפו של ההסכם שנחתם בין הצדדים והשאלה עבור איזה שירותים אמור להשתלם הסכום שנקבע.....	124
3. לשונו הברורה של ההסכם היא הקובעת.....	126
4. הסכם שכר-הטרחה אינו כולל הוראה מפורשת באשר לגביית שכר-טרחה מתוך ההוצאות שיפסקו במסגרת פסק-הדין.....	129
5. בין אם שכר-הטרחה נתבע מכוח העילה ההסכמית ובין אם הוא נתבע מכוח העילה החלופית של שכר ראוי, המועד הקובע לענייננו הוא מועד מכירת יחידות הדיור.....	130
6. לא ניתן להותיר את קביעתו של בית-משפט קמא על כנה ולפיה בכל הטיפולים המשפטיים מדובר בייעוץ למערערים באופן אישי.....	131
7. בית-המשפט קיבל טענת עורך-הדין לפיה שכר-טרחתו יהא בשיעור 20% מהמס הנחסך.....	135
8. תובעת שלא הביאה ראיות בדבר מספר שעות העבודה להן נדרשה - תידחה תביעתה.....	137
9. אין לסתור מסמך בכתב על-ידי טענות שבעל-פה.....	139
10. מכתבו של הנתבע מהווה הודאה מפורשת מטעמו, בכך שהתובע המשיך לייצגו ולטפל בענייניו.....	141

11. להיעדר החתימה בשולי הפסקה השניה של סעיף 2 להסכם יש משמעות של אי-אישור פסקה זו, אשר נוספה להסכם בכתב ידו של התובע.....	142
12. היקף השירות שניתן - מחלוקת באשר להיקף השירות - התביעה התקבלה.....	144
13. בית-המשפט קיבל את פרשנות הנתבע ולפיה זכותה של התובעת לשכר-טרחה מתבססת על תשלומים שקיבלה אומגה בפועל ולא על תשלומים אשר נחסכו - התביעה נדחתה.....	145
14. הסכם ריטיינר - התביעה התקבלה.....	146
15. התובעת לא הרימה את נטל ההוכחה שהוטל עליה להוכיח כי הוסכם בין הצדדים על שכר-טרחת עורך-דין שיחושב לפי תעריף שעתי - התביעה נדחתה.....	147
16. בקשה לסילוק תביעה, שהוגשה בגין הפרת הסכם שכר-טרחת עורך-דין, על-הסף - הבקשה התקבלה בחלקה.....	149
17. התובעת הפכה ל"נטל" עבור הנתבעים, שהחליטו להימנע מלשלם את שכר-טרחתה של התובעת, למרות הסכם שכר-הטרחה בין הצדדים - 41,800 ש"ח - התביעה התקבלה.....	149
18. התובע לא טען לזכאות לתשלום מלוא שכר-הטרחה המוסכם, אלא לשכר ראוי - 5,922 ש"ח - התביעה התקבלה.....	150
19. הסכם שכר-הטרחה לא הסדיר באופן ברור מה שכר-הטרחה לו זכאי התובע במקרה של הפסקת ייצוג - התביעה נדחתה.....	151
20. הנתבע לא ייצג וממילא לא גבה שכר-טרחה מהנתבעים - התביעה נדחתה.....	153
21. מתנתו של עורך-הדין לנתבעים הושלמה {התחייבות שלא לגבות שכר-טרחה}, ועל-כן, הוא לא היה זכאי לחזור בו ממנה - התביעה נדחתה.....	155
22. תביעת יורשיו של עורך-דין, ליתרת שכר-טרחה המגיע להם, על-פי הסכם שנחתם בין עורך-הדין לבין הנתבע - התביעה התקבלה.....	156
23. התובע הגיש תביעה כנגד הנתבעים, שלא שילמו לו שכר-טרחה עבור עבודתו - 379,237 ש"ח - התביעה התקבלה בחלקה.....	156
24. הנתבעת שילמה לתובעת רק חלק מהסכומים שהתחייבה לשלם וזאת בניגוד להסכם שכר-טרחה שנחתם - 7,750 ש"ח - התביעה התקבלה.....	157
25. אמנם התובע השתהה כ- 5 שנים לפני דרישת שכר-טרחתו, ושיהוי זה תמוה הוא. מאידך, בניגוד להתיישנות, שיהוי לבדו אינו עילה לדחיית תביעה - התביעה התקבלה.....	158
26. הנתבע הודיע על הפסקת הייצוג על-ידי התובעת, ולא שילם את שכר-טרחת העורך-דין שנקבע בין הצדדים - התביעה התקבלה בחלקה.....	160

27. הנתבע קיבל לידי את הסכם שכר-הטרחה, ויכול היה לבדוק ולעיין במסמך ולדעת את פרטי הסיכום שנעשה עם עורך-הדין, בעת ההתקשרות - התביעה התקבלה	160
28. התובעת טענה, כי הנתבעים סירבו לשלם את יתרת התמורה לה התחייבו, בחוסר תום-לב ובכפיות טובה, לאחר שקיבלו ייצוג משפטי מלא - התביעה התקבלה	161
29. התובע טען, כי הנתבע גבה ממנו שכר-טרחה שלא כדין ובניגוד למוסכם בין הצדדים בהסכם שכר-הטרחה - התביעה נדחתה ברובה	162
30. תביעה ותביעה שכנגד שעניינם הסכם שכר-טרחה שנחתם בין הצדדים - התביעות נדחו	163
31. הנתבע היה לקוח של התובעים, קיבל מהם שירות משפטי ולא שילם את מלוא התמורה המגיעה בגינו - התביעה התקבלה	165
32. התובע טען, כי הוא זכאי לקבל שכר-טרחה, בהתאם להסכם שכר-הטרחה, לאחר שהנתבעת בחרה להפסיק את ייצוגו - התביעה התקבלה	166
33. לאחר תשלום שכר-הטרחה, הוסיף משרד עורכי-הדין להעניק לנתבעת שירותים משפטיים שונים, שבגינם נוצר חוב חדש - התביעה התקבלה בחלקה	167
34. הסכם שכר-הטרחה כלל שני מצבים בהם התובעים זכאים לשכר-טרחה - התביעה נדחתה	169
35. התנגדות לביצוע שטר שהוגש בשל אי-תשלום שכר-טרחה - ההתנגדות נדחתה	170
36. התביעה התבססה על ארבעה הסכמי שכר-טרחה - חזקה על אדם החותם על מסמך, כי קרא את תוכנו והבינו - התביעה התקבלה	171
37. התובע לא הניח כל תשתית עובדתית לנתונים העומדים בבסיס סכום התביעה ולא הראה כל תחשיב מתמטי סביר והגיוני לתביעתו - התביעה נדחתה	171
38. להבדיל מחברה בע"מ, לא חל על השותפות הכלל של האישיות המשפטית הנפרדת כגוף משפטי הנפרד מחבריו ולפיכך, זכאי השותף לתבוע את זכותה של השותפות בעצמו לשכר-טרחה - התביעה התקבלה	172
39. מתוכן ההתחייבות עלה בבירור, שהנתבעת חתמה על מסמך בו התחייבה לשלם שכר-טרחה - התביעה התקבלה בחלקה	173
40. בחלק מהליכים בהם ייצג התובע את הנתבעים, לא הוכח קיומו של הסכם - התביעה התקבלה בחלקה	174
41. הנתבעים טענו, כי התובע כמעט ולא טיפל בעניינם וגם המשא-ומתן שניהל, לא צלח והתובע התרשל בטיפול בעניינם - התביעה נדחתה	176

42.	הנתבעת לא היתה צריכה לשאת, אלא בחלקה היחסי בשכר-הטרחה הכולל, שהתובע צפוי לקבל מכלל התלמידות שייצג - התביעה נדחתה ברובה.....	177
43.	הצדדים היו חלוקים בעיקרם, בסוגיות הקשורות לאופן חישוב שכר-הטרחה, שנקבע בהסכם בין הצדדים - התביעה התקבלה.....	180
44.	תביעה בגין הסכם שכר-טרחה שנחתם בין שני עורכי-דין - התביעה התקבלה ברובה.....	182
45.	הנתבע הגיש בקשה, לסילוק התביעה שהוגשה נגדו בגין אי-תשלום שכר-טרחה, על-הסף - הבקשה נדחתה.....	183
46.	הנטל להוכחת היקף השירות המשפטי שניתן אם בכלל והשכר המינימאלי המקובל בגינו מוטל על התובע.....	184
47.	הפסקת ייצוג שלא בהסכמה - דחיית תביעה לשכר-טרחה בגין פיצוי מוסכם.....	184
48.	עורך-הדין היה רשאי להפסיק את הייצוג בתביעות, מבלי שהדבר יגרע מזכותו לגבות שכר-טרחה כמוסכם בהסכם שכר-הטרחה - התביעה התקבלה.....	186
49.	ביטול התקשרות עם עורך-הדין ופסיקת שכר ראוי.....	187
50.	תביעת שכר-טרחה - ייעוץ מקצועי וייצוג משפטי בתיקים שהתנהלו בבתי-משפט ובמסגרת הוצאה לפועל. הנתבע חתם על הסכם שכר-טרחה.....	189
51.	ייצוג בפני המוסד לביטוח לאומי.....	189
52.	תביעה על בסיס הצלחה.....	190
53.	התובע טוען כי השקיע ימים אינטנסיביים מאוד בטיפול בעניינו של הנתבע, אשר כללו שיחות טלפון, התכתבויות, בניית אסטרטגיה, ליווי צמוד של הנתבע וזמינות בוואטסאפ ופעילות ללא הפסקה מבוקר ועד השעות הקטנות של הלילה על-מנת להביא עבור הנתבע תוצאה מיידית.....	191
54.	תביעה לתשלום שכר-טרחת עורך-דין ופיצויים בסך של 34,570 ש"ח נגד חברת ביטוח.....	192
55.	תביעה על-פי הסכם ותיעוד שעות עבודה.....	193
56.	תביעת שכר-טרחה במספר הליכים.....	194
57.	תובענה כספית לתשלום שכ"ט עו"ד בהתאם לשלושה הסכמי שכ"ט שנחתמו בין הצדדים.....	195
58.	תביעה בגין שכר-טרחה ראוי שהוא זכאי לקבל לטענתו עבור עבודה משפטית שביצע לטובת הנתבעת.....	195
59.	תביעתם של התובעים - עו"ד וחברת עורכי-דין - אשר במקור כללה סעד כספי בסך 125,000 ש"ח וכן סעד הצהרתי וסעד למתן חשבונות.....	196

60. תביעת שכר-טרחה ופסק דין מורחב בעקבות התנהלות הצדדים.....	196
61. התובע, עורך-דין במקצועו, טוען כי הנתבע לא שילם לו את מלוא שכר-הטרחה המגיע לו, זאת עבור ייצוג בהליך משפטי בבית-משפט השלום בעכו, ובהתאם להסכם שכ"ט עליו חתמו השניים.....	197
62. תביעה לתשלום שכר-טרחתם לפי הסכם שכר-טרחה חתום ע"י הנתבעת לפיו התובעים הסכימו לייצג את הנתבעת בתיק ירושה וגביית זכויות תמורת סכום בשיעור 15% בתוספת מע"מ מכל סכום שייגבה או יתקבל לידי הנתבעת.....	198
63. לאחר שהנתבע לא היה מרוצה מבא כוחו הקודם, הוא חתם ביום 06.10.13 על הסכם שכר-טרחה עם התובע 1, אשר באותה עת שיתף פעולה עם משרד התובעת 2. לפי ההסכם, סוכם כי התובע ייצג את הנתבע בהמרצת הפתיחה וגם בכל ערעור שיוגש על פסק-הדין שיינתן בו.....	199
64. קידום תכנית לבניית מגדל מגורים - שכר-טרחה.....	201
65. תביעה בדרישת התובע לקבלת שכר-טרחה לאחר שייצוג התובעים על ידו הוחלף באחר.....	202
66. תביעה בגין שירותים בליווי הפרוייקט.....	202
67. מחלוקת שהתגלעה בנוגע לתשלום יתרת שכר-טרחה אשר דורש משרד עו"ד קלמנסון מקופת הנאמנים, בגין שירותים משפטיים שונים שסיפק לחברה בזיקה להליכים אשר במרכזם ארבעה פרויקטים שביצעה החברה בשעתו עבור מזמינים שונים.....	203
68. שכר-טרחה על בסיס הצלחה.....	204
69. התובע 1 הינו תאגיד הפועל כמשרד עורכי-דין. התובעים 2 ו-3 הם עורכי-דין הפועלים במסגרת המשרד. בתאריך 08.11.12 הנתבע שכר את שירותי התובעים לשם ייצוגו כנתבע בהליך משפטי בבית-המשפט לענייני משפחה בירושלים.....	205
70. תביעה כספית ע"ס 128,250 ש"ח, וכן תביעה שכנגד ע"ס 54,300 ש"ח.....	206
71. התובעת, עורכת דין במקצועה, הגישה תביעה כספית, במסגרתה עתרה להורות לנתבע לשלם לה סך 405,598 ש"ח עבור שירותים משפטיים בהליכים שונים. התביעה כוללת גם סעד הצהרתי, הנוגע לשכר-הטרחה העתידי המגיע לה.....	207
חלק ג': התקשרות בהסכם בעל-פה לשכר-טרחה או התקשרות בהיעדר הסכם שכר-טרחה.....	209
שער א': התקשרות בהסכם בעל-פה.....	209
שער ב': היעדר הסכם בכתב או בעל-פה.....	211
פרק א': מבוא.....	211

פרק ב': שכר-טרחה ראוי איננו בגדר "ידיעה שיפוטית" ויש להוכיחו	
במומחים.....	217
פרק ג': היעדר הסכם שכר-טרחה ויחסי חברות	219
פרק ד': סיכום דברים בעל-פה בדבר שכר-טרחת עורך-דין מחייב ..	221
שער ג': שכר-טרחת עורך-דין בהיעדר הסכם	223
פרק א': מבוא.....	223
פרק ב': היעדרו של הסכם איננו מעיד על ייצוג ללא תמורה	227
פרק ג': דוגמאות ותקדימים.....	229
1. תביעת המשיבה להשבת כספים, התקבלה - הערעור נדחה - בין	
הצדדים לא נחתם הסכם שכר-טרחה בכתב	229
2. תביעה לשכר-טרחה - הסכם בעל-פה - התביעה התקבלה.....	229
3. במקרה הנדון, הצדדים לא ערכו הסכם שכר-טרחה בכתב. במצב זה	
עומדות גרסאות הצדדים ביחס למה שהוסכם בעל-פה, זו מול זו -	
התביעה נדחתה	231
4. תנאיו של הסכם שכר-טרחת עורך-דין שנכרת בעל-פה.....	232
5. הודאתו של הנתבע מהווים הודאת בעל-דין בעצם קבלתו של מסמך	
החייבים ובהסכמת הנתבע לתוכנו. הנתבע נתפש בהודאתו זו	232
6. בין התובע לנתבעת, לא נחתם הסכם שכר-טרחה בכתב, המסדיר את	
סמכויותיו של התובע לפעול בשם הנתבעת ואת השכר המגיע לו בגין	
שירותיו בעסקת המכר בה היה מעורב - התביעה נדחתה	234
7. בין הצדדים לא נחתם הסכם שכר-טרחה עבור הפעולות הנוספות	
שביצע התובע ובגין הגיש את התביעה - התביעה התקבלה	
בחלקה	235
8. התובעת נתנה את שירותיה לחברה, מבלי שהיה בידה, לאור טיב	
השירות ואופיו, להעריך מראש מה יהיה גובה שכר-הטרחה - התביעה	
התקבלה.....	236
9. התובע טען, כי הנתבע הפר את הסכם שכר-הטרחה ביניהם ולפיכך,	
יש לחייב את הנתבע בתשלום שכר-טרחתו - לא היה הסכם שכר-טרחה	
- התביעה נדחתה	237
10. לא נחתם הסכם שכר-טרחה בין הצדדים - שיעורו של שכר ראוי,	
אינו בגדר ידיעה שיפוטית של בית-המשפט, שיקול-דעת זה, מתבסס על	
נתונים וראיות המוצגות על-ידי התובע - התביעה התקבלה בחלקה.....	239
11. לא נערך בין הצדדים הסכם שכר-טרחה, וזאת משום שהיתה	
היכרות מוקדמת בין הצדדים - התביעה התקבלה	240
12. שכר-טרחה ראוי, עבור שירותים נוספים שהעניק עורך-דין, אשר לא	
היו מעוגנים בהסכם שכר-טרחה - התביעה התקבלה.....	240
חלק ד': פסיקת שכר ראוי בהתקיים הסכם בעל-פה או	
בכתב או בהיעדרו של הסכם.....	243

שער א': כללי	243
שער ב': השיטות לקביעת שכר ראוי	245
פרק א': קביעת השכר הראוי תלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה	245
פרק ב': שכר-הטרחה יכול להיקבע על-סמך שיטות שונות	247
פרק ג': בקביעת השכר הראוי יש לקחת בחשבון גם את התוצאות של ההליך	249
פרק ד': קביעת שכר ראוי גם במקרה בו יש הסכם כתוב	251
פרק ה': הרצוי הוא כי אומדנת השכר הראוי תיעשה באמצעות מומחים	253
פרק ו': קביעת השכר הראוי לפי התעריף המינימלי של לשכת עורכי-הדין - איזון בין אינטרסים	255
פרק ז': המצוי והרצוי בקביעת השכר הראוי	257
פרק ח': דוגמאות ותקדימים	259
1. בנסיבות העניין, בית-המשפט מצאה לפסוק לתובע שכר ראוי על דרך של אומדנא	259
2. הדרך הנאותה לקביעת שכר ראוי היא באמצעות הגשת חוות-דעת מומחים	262
3. טענה שלפיה מדובר בשכר גבוה מהראוי, אין מקומה בנסיבות שבהן נחתם שכר-טרחה מפורש הקובע שכר-טרחה בהתאם לתוצאה, ולא בהתאם להיקף העבודה - התביעה התקבלה	263
4. הסכם שכר-טרחה על-פי שעות עבודה - היעדר הוכחה וקביעת שכר ראוי	264
חלק ה': עילות הגנה של לקוח נגד תביעת עורך-דין לשכר-טרחה	265
שער א': עילות הגנה חוזיות מול תביעת שכר-טרחת עורך-דין	265
פרק א': טעות והטעיה	265
1. טעות	265
2. הטעיה	266
3. טענת הלקוח מתקשה בקריאה של קטעים שלמים - התביעה התקבלה. יש לכבד הסכם חתום	266
4. חיוב בתשלום שכר-טרחה למרות הטעיה	267
פרק ב': כפיה או עושק	269
1. כפיה	269
2. עושק	270

3.	לא הוכח ניצול או עושק של התובעת כלפי הנתבע בהסכמי שכר-הטרחה, לא בראיות שהוצגו בתיק ולא מעדותו - התביעה התקבלה בחלקה.....	271
4.	בדחות טענת עושק בית-משפט של ערעור - בקבלו את הערעור - חייב את הלקוח בתשלום שכר ראוי לעורך-הדין.....	272
5.	דחיית טענת עושק - לא מדובר היה בשינוי פתאומי בחייו של הנתבע שהביא ללחץ כלכלי או פסיכולוגי חמור. בית-המשפט דחה טענת עושק שהועלתה על-ידי הלקוח.....	273
6.	בית-המשפט לא שוכנע ברמה הנדרשת, כי התקיימו נסיבות חריגות של עושק או כפיה מצד הנתבע, שיש בכוחם להביא לביטול הסכם הפרשה - התביעה נדחתה.....	275
	פרק ג': חוזה למראית עין.....	277
1.	כללי.....	277
2.	נחתמו הסכמים - מחלוקת על כוונת הצדדים - הנטל להוכיח את הטענה כי הסכם שנכרת הינו חוזה למראית עין מוטל על הטוען טענה זו.....	277
	פרק ד': חוזה פסול.....	279
1.	כללי.....	279
2.	התובעת טענה, כי עורך-דינה הטעה אותה ותבעה את השבת שכר-הטרחה ששילמה - התביעה נדחתה.....	282
3.	השבת שכר-הטרחה. בית-המשפט הורה לעורך-הדין להחזיר למשיבים את הסכומים שגבה ביתר כשכר-טרחה וזאת כדי למנוע את התעשרותו שלא כדין על חשבונם.....	283
	שער ב': עילות הגנה בנוזיקין נגד תביעות שכר-טרחת עורך-דין.....	287
	פרק א': רשלנות עורך-דין כהגנה בפני תביעה לתשלום שכר-טרחה - עקרונות כלליים.....	287
1.	העוולה.....	287
2.	העוולה - גווניה ומרכיביה - מושגי יסוד.....	288
3.	מה הנפקות של רשלנות עורך-הדין ביחס לשכר-הטרחה?.....	295
	פרק ב': רשלנות עורך-דין כהגנה בתביעת שכר-טרחה - דוגמאות ותקדימים.....	297
1.	דחיית תביעה נגד עורך-דין וחיוב מנגד בתשלום שכר-טרחה.....	297
2.	חובת אזהרה בדבר סיכוני עסקת מקרקעין.....	297
3.	התרשלות עורך-הדין לכל אורך עסקת המקרקעין ובכל שלביה.....	299
4.	חובתו המקצועית של עורך-דין כלפי לקוחו הפעלת שיקול-דעת סביר.....	299
5.	אי-רישום הערת אזהרה על-ידי עורך-דין.....	300

6. הסבר ללקוח על סיכון וקבלת הסיכון עובדה רלוונטית ומשמעותית בבחינה האם פעל עורך-הדין ברשלנות בדיקת פרטי רישום במשרדי רישום המקרקעין	301
7. הימנעות עורך-דין {נאשם בהליך משמעותי} מלרשום הערת אזהרה לטובת הרוכשים במשך מספר שנים כה רב מהווה מחדל חמור; זיכוי עורך-דין מעבירת אי-רישום הזכויות על-שם הרוכשים	301
8. אי-רישום הערת אזהרה על-שם הקונים במשך 9 שנים	303
9. אי-רישום הערת אזהרה במשך 36 מיום חתימת הסכם המכר	304
10. רשלנות כעבירת משמעת	304
11. גם אם המתלוננים לא ביקשו מפורשות כי עורך-הדין ירשום עבורם הערת אזהרה לטובתם, חובה היתה עליו, לכל הפחות, ליידע את לקוחותיו בדבר חשיבות רישום הערת אזהרה	305
12. על עורך-הדין היה לדעת כי ייתכן ותתעורר בעיה ברישום הערת האזהרה כפי שהבטיח למתלוננות משום שאותו נכס שועבד לבנק ללא הגבלה בסכום, ואין די בידיעתו כי שווי החוב לבנק היה נמוך משווי הנכס, כדי לסמוך על-כך שניתן יהיה לרשום הערת אזהרה	306
13. חבות עורך-דין לרישום הבית המשותף; הזכות לפיצויים בגין הפרת החיוב לטובת האדם השלישי, כמוה כזכות לאכיפה ולביטול, מוקנים בד-בבד למוטב ולנושה	308
14. תרמית - התחזות - רשלנות עורך-דין	309
15. תביעה כספית, בטענה לרשלנות מקצועית של עורך-דין, ומנגד תביעת עורך-דין, לתשלום שכר-טרחתו - התביעות נדחו	311
16. הנתבעים טענו, כי התובע כמעט ולא טיפל בעניינם וגם המשא-ומתן שניהל, לא צלח והתובע התרשל בטיפול בעניינם - התביעה נדחתה	312
שער ג': עילות הגנה ותביעות שכנגד שונות נגד תביעת שכר-טרחת עורך-דין	315
פרק א': השבת שכר-טרחה עקב ביטול נשוא ההתקשרות	315
1. האם עורך-דין שייצג קבלן בעסקת מקרקעין למכירת דירה בבית משותף חייב להחזיר לרוכש דירה את שכר-הטרחה או חלקו, במקרה בו עסקת המכר של הדירה בוטלה?	315
2. קבלת תביעה להשבת שכר-טרחה - הערעור נדחה	316
3. דחיית תביעה להשבת שכר-טרחת עורך-דין. התובע לא נהג בתום-לב ובדרך מקובלת משניסה להתחמק מלשלם את מלוא שכר-הטרחה - התביעה נדחתה	317
4. תביעת השבה על סכומי שכר-טרחה ששולמו ביתר	318
5. השבת שכר-טרחה עקב הפרת חובת תום-הלב ורשלנות - התביעה התקבלה בחלקה	318

6. תביעה לביטול הסכם שכר-טרחה שנחתם בין התובע לנתבע והשבת הכספים ששולמו על-ידי התובע לידיו. הנתבע עו"ד במקצועו - קבלת התביעה באופן חלקי	320
7. התערבות בית-משפט בהסכמי שכר-טרחה ותביעה להשבת שכר-טרחה לאחר התפטרות עורך-הדין	322
פרק ב': ביטול התקשרות עם עורך-דין - הפסקת ייצוג - תשלום שכר-טרחה	325
1. כללי	325
2. כדי להביא את החוזה עם עורך-הדין לכלל סיום בדרך מקובלת ובתום-לב, על הלקוח להצביע על "סיבה מספקת" לכך, שקיומה עומד במבחנים של יושר והגינות	326
3. שכר-הטרחה הסביר, לאחר ביטול הסכם ייצוג באופן חד-צדדי מצד הלקוח - התביעה התקבלה	329
4. הפסקת ייצוג ושכר-טרחה - הודעה על התפטרות - גובה שכר-הטרחה	330
5. תביעה לתשלום מלוא שכר-טרחת עורך-דין והוצאות, אשר נקבעו בהסכם שכר-טרחת עורך-דין אשר נכרת בין התובע שהינו עורך-דין במקצועו והנתבע אשר שכר את שירותיו המשפטיים וביקש להפסיק את שירותיו המשפטיים לפני שההליכים הגיעו לסיומם	331
פרק ג': אי-השלמת פעולות על-ידי עורך-הדין והפחתת שכר-טרחה	333
1. משעה שעורך-הדין לא השלים את כל הפעולות כמתוכנן, וחלק מהפעולות בוצעו על-ידי באי-כוחם החדשים של המערערים - האיזון הראוי וההוגן הוא הפחתת שכר-הטרחה שסוכם	333
2. התובע לא השלים את ביצוע המלאכה שלשמה נשכרו שירותיו ולא עמד בנטל להוכיח את עצם זכאותו לשכר-טרחה וזאת על-אף הסכם שכר-הטרחה שנחתם בין הצדדים - התביעה נדחתה	335
3. התובע לא ביצע את מה שנקבע בין הצדדים בהסכם שכר-הטרחה - התביעה נדחתה	337
4. הנתבעת החליטה להפסיק את הייצוג שניתן לה, לאחר שהגיעה להסדר חיצוני וסירבה לשלם שכר-טרחת עורך-דין - התביעה התקבלה בחלקה	338
פרק ד': התיישנות זכותו של עורך-דין לקבלת שכר-טרחה	341
1. התיישנות זכותו של המשיב לקבלת שכר-טרחה על-פי כתבי ההתחייבות ולחלופין, זכותו ל"שכר ראוי" מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט	341
2. בקשה לסילוק על-הסף מחמת התיישנות תביעת שכר-טרחה - הבקשה התקבלה	342
3. פירוש הסכם שכר-טרחה - בהסכם שכר-הטרחה צויין, כי הוא תקף גם בקשר לבקשות הביניים - התיישנות - התביעה התקבלה	343

פרק ה': זכותו של לקוח להשתחרר מהסכם שכר-טרחה	345
1. זכותו של הלקוח להשתחרר מהסכם שכר-טרחה כפופה לחובתו לעשות כן בתום-לב	345
2. האם עורך-הדין זכאי לשכר-טרחה ראוי כאשר טיפולו של עורך-הדין הופסק אל נוכח מותו של הלקוח	345
3. הנתבעת טענה, כי בעת חתימתה על ההסכם, לא הסבירה לה התובעת את תוכנו - התביעה התקבלה בחלקה	349
4. לאחר שנחתם הסכם שכר-טרחה בין הצדדים, התובע הגיש את התפטרותו מהתיק ומלבד עריכת טיוטת הסיכומים, לא המשיך התובע, לייצג את הנתבע - התביעה נדחתה	351
5. התובע טען, כי הנתבעים הפסיקו את ההתקשרות עימו, בשלב מתקדם, מבלי לשלם לו שכר-טרחה - התביעה התקבלה	352
6. תביעה להשבת כספי שכר-טרחת עורך-דין, ששולמו עבור פעולת רישום שלא בוצעה - בין הצדדים לא היה הסכם שכר-טרחה - התביעה התקבלה	352
פרק ו': ניהול משא-ומתן ללא יידוע עורך-הדין	355
פרק ז': הסכם שכר-טרחה ברור וחד-משמעי - היעדר הטעיה	359
פרק ח': גביה מופרזת של שכר-טרחה	361
פרק ט': פעולה בניגוד לאינטרס של הלקוח שוללת שכר-טרחה מוסכם	363
פרק י': עמידה בנטל ההוכחה של קיומו של הסכם בעל-פה	365
פרק י"א: אי-מתן הסבר ללקוח בשפה המובנת לו - טענת "לא נעשה דבר"	367
פרק י"ב: תביעת לקוח להשבת כספים	371
1. כספים שהתקבלו ולא הועברו	371
2. השבת שכר-טרחה שנגבה מהאם המנוחה	372
3. תביעת השבה והפקדת ערובה להוצאות	372
4. לא נערכה כל פניה למשרד הביטחון וכי אין בנמצא אינדיקציות על פתיחת תיק	374
5. השבת שכר-טרחה ששילם לעו"ד דוידוביץ עבור מתן שירות משפטי בתיק פלילי שהיה נגדו, ואילו עיקר תביעתה, תשלום היתרה של שכר-הטרחה בגין השירות המשפטי בתיק הפלילי, ובנוסף שירותים נוספים שנתנה לו ולחברות בשליטתו בתיקים אחרים	375
6. השגת הסכם פשרה	376
7. סיום חלק מהטיפולים המשפטיים	377
8. הנתבעים חבים כלפיהם מכח עשיית עושר ולא במשפט וכי הפרו את הסכם ההתקשרות הפרה יסודית. התביעה הינה להשבת הכספים ששולמו וכן לנזק שאינו ממוני	378

9. סעיף שנכלל בהסכם שכר-הטרחה, לפיו בכל מקרה יחוייב הלקוח בתשלום מלוא שכר-הטרחה - אינו תקף, הוא עומד בניגוד לפסיקה של בית-המשפט העליון, מהווה עושק, בטל מחמת היותו נוגד את תקנת הציבור, ומכל מקום, עמידת עורך-הדין על קיומו מהווה התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת-הדין, ופעולה בחוסר תום לב..... 379

10. תביעה כספית בסכום של 6,500 ש"ח בגין החזר שכר-טרחה.... 380

11. התביעה העיקרית הוגשה על-ידי התובעים כנגד הנתבע ועניינה דרישה להחזר תשלומי שכר-טרחה ששולמו לו (זאת בעקבות סיום ההתקשרות בין הצדדים)..... 381

12. תביעה על סכום של 33,900 ש"ח, להשבת סכומים ששילם התובע לנתבע, כשכר-טרחת עורך-דין, לפי הסכם ביניהם לייצוג משפטי בבית-המשפט לענייני משפחה..... 382

חלק ו': עיכוב כספים כנגד שכר-טרחה 383

שער א': דיני העיכובן 383

פרק א': דיני העיכובן - כללי..... 383

פרק ב': מהותה של זכות עיכובן ביחסי עורך-דין-לקוח 385

1. הדין 385

1.1 סעיף 40 לכללי לשכת עורכי-הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986..... 385

1.2 סעיף 88 חוק לשכת עורכי-הדין, התשכ"א-1961..... 385

2. עיכוב כספים ביחסי עורך-דין לקוח..... 385

שער ב': התנאים להקמתה של זכות העיכוב 387

פרק א': זכות העיכוב מותנית בקיום חיוב כספי תקף..... 387

פרק ב': הגשת תביעה במועד הקבוע בדין (שלושה חודשים)..... 389

שער ג': סוגיות שונות בשאלת זכות העיכוב 391

פרק א': חוב לקוח בגין עניינים אחרים..... 391

פרק ב': עיכוב תיקים וסירוב להמציאם לכונס הנכסים..... 393

פרק ג': עיכוב מסמכים וטענת חוב שכר-טרחה..... 395

פרק ד': מערכת יחסים עכורה תשמש עילה לביסוס זכות עיכובן..... 399

פרק ה': התניית מסירת תיק מותנית בהפקדת סכום התביעה..... 403

פרק ו': השבת מסמכים..... 407

פרק ז': זכות העיכובן ותביעה לסעד הצהרתי בדבר גובה שכר-הטרחה..... 409

פרק ח': החזקה שלא כדין של כספי פיצויים..... 411

פרק ט': גילוי מסמכים המעוכבים על-ידי עורך-דין במסגרת עיכובן..... 413

פרק י': תביעה לשכר-טרחה שקוּזז מחשבון נאמנות..... 415

פרק י"א: עיכוב כספים בשל שכר-טרחה בהליך משפטי אחר..... 417

פרק י"ב: על עורך-הדין החובה להציג אסמכתאות בדבר העברת כספי פיקדון ללקוח.....	419
פרק י"ג: דוגמאות ותקדימים.....	421
1. התובע עיכב תחת ידו כספים שהגיעו לנתבע, דבר, אשר שמט את הבסיס מטענת התובע, לפיה, הנתבע הוא זה אשר נותר חייב לו כספים בגין שכר-טרחה - התביעה נדחתה.....	421
2. הנתבע עיכב את כספי התובע בגין הליך משפטי אחר, משום שלא קיבל את שכר-טרחתו - זכות העיכבון העומדת לעורך-דין ביחס לזכותו לשכר-טרחה - התביעה נדחתה.....	422
חלק ז': תעריפי שכר-טרחה ותביעות בעניינים שונים 425	
שער א': תעריפי שכר-טרחה בתביעות נגד המוסד לביטוח לאומי 425	
פרק א': הדין.....	425
פרק ב': מטרת הוראות הדין בהגבלת שכר-טרחת עורך-דין.....	437
פרק ג': דוגמאות ותקדימים.....	439
1. הסכם שכר-הטרחה לא עיגן התחייבות לתשלום עבור הופעות התובע עבור הנתבע, בפני שתי ועדות רפואיות - התביעה התקבלה בחלקה 439	
2. טענת הגנה, ביחס לשאלת קיומה או היעדרה, של תלות בין הסכם שכר-הטרחה ובין ההסכם, שבין המבקשת לבין מד"א - הבקשה התקבלה.....	440
3. שכר ראוי בגין טיפול בתביעות נגד המוסד לביטוח לאומי.....	441
4. תביעה לקביעת נכות מעבודה במוסד לביטוח לאומי - היעדר הסכם שכר-טרחה - היכרות מוקדמת.....	443
5. הסכם שכר-הטרחה - כתוב וברור - התביעה התקבלה. התביעה שכנגד נדחתה.....	443
שער ב': תעריפי שכר-טרחה בענייני עבודה ותביעות נזיקין בגין תאונת עבודה 447	
פרק א': מבוא.....	447
פרק ב': הפסקת ייצוג בבית-דין לעבודה.....	449
פרק ג': זכאותו של עורך-הדין לתשלום שכר-טרחתו רק מכספים שהתקבלו בפועל.....	453
פרק ד': דוגמאות ותקדימים.....	455
1. זכותו של עורך-דין לשכר-טרחה בעניין שנושאו תביעת פיצויי פיטורין - מחלוקת אם קבלת הכספים הינה פרי ייצוגו אם לאו.....	455
2. תביעה בגין תאונת עבודה - המשיב נפצע בתאונת עבודה ופנה אל המבקש בבקשה לייצגו, ואכן הוגשה תובענה נזיקית לבית-משפט.....	455
שער ג': תביעות ניצולי שואה ושכר-טרחת עורכי-דין 459	

פרק א': הדין	459
1. תקנות קרבנות השואה (הסדר הטיפול) (שיעור שכר-טרחה מקסימלי לתביעות לגביית פקדונות שווייץ), התשכ"ד-1964	459
2. צו נכי רדיפות הנאצים (הגבלת שכר-טרחה), התשכ"א-1961	461
פרק ב': דוגמאות ותקדימים	463
1. הגבלת שכר-הטרחה אשר משלמים ניצולי שואה לעורכי-דין ולגורמים נוספים שאינם עורכי-דין המטפלים בתביעותיהם לקבלת פיצויים	463
2. הנתבעים ביקשו לסלק את התביעה שהוגשה נגדם, לשכר-טרחת עורך-דין - התובע הגביל את תביעתו לסכום שכר-הטרחה הקבוע בצו נכי רדיפת הנאצים - הבקשה נדחתה	465
3. הקשר שבין פתיחת התיק בחברה, לבין קבלת הרנטה נותק, בעקבות החלטת ממשלה, שהכירה בזכאות הניצולים, ומשכך החברה ובעליה לא היו זכאים לשכר-טרחה - התביעה התקבלה	465
שער ד': פיצויים לנפגעי תאונות דרכים ושכר-טרחת עורך-דין	469
פרק א': הדין	469
1. סעיף 16 לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975	469
2. כללי לשכת עורכי-הדין (תעריף מקסימלי לשכר-טרחה בטיפול בתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים), התשל"ז-1977	469
פרק ב': מהותה של הוראת סעיף 16 לחוק הפלת"ד ותחולתה	471
1. כללי	471
2. תכליתה של הוראת סעיף 16(א) חוק הפלת"ד	473
פרק ג': הוראת סעיף 16(א) לחוק הפלת"ד חלה גם על שכר-הטרחה הנגבה בעבור הטיפול בהליך הערעור	475
פרק ד': שכר-טרחת עורך-דין כולל מע"מ	481
פרק ה': דוגמאות ותקדימים	487
1. תביעה בגין תאונת דרכים - פיטורי עורך-הדין ותשלום שכר-טרחה	487
2. גם אם הסכם הפשרה הושג במאמצים מיוחדים של הנתבע, אין בכך כדי להצדיק חריגה משיעור שכר-הטרחה המותר הקבוע בדין - התביעות התקבלו בחלקן	488
3. התובע ייצג את הנתבע, חסוי שנפגע בתאונת-דרכים, שסירב לשלם לו עבור שירותיו, על-אף הסכם שכר-טרחה שנחתם בין הצדדים - התביעה התקבלה	490
4. נוסח הסכם שכר-הטרחה שערך הנתבע עם התובע עמד בניגוד לכללי האתיקה והחוק - התביעה התקבלה בחלקה	490

5. הנתבע לא החתים את התובע על הסכם שכר-טרחה ולא העביר לתובע את הכסף שנפסק לו - התביעה התקבלה.....491

6. תביעה בגין תאונת דרכים - הסכם פשרה - בית-המשפט לא שוכנע ברמה הנדרשת, כי התקיימו נסיבות חריגות של עושק או כפיה מצד הנתבע, שיש בכוחם להביא לביטול הסכם הפשרה - התביעה נדחתה.....493

7. פלתי"ד - הסכם שכר-הטרחה שערכה וניסחה התובעת ועליו חתם הנתבע, אינו תואם את הוראות החוק וכללי לשכת עורכי-הדין.....494

8. אין לנתבע להלין אלא על עצמו אם בחר לחתום מבלי שהתעמק בכל "רזי" ההסכם, לרבות התנאי המתלה, אשר היו פתוחים וגלויים בפניו ובפני יועצו.....496

9. המשמעות הלשונית הפשוטה של סעיף 2 להסכם שכר-הטרחה, מלמדת בבירור כי התובע אינו זכאי לאחוזים - התביעה נדחתה.....498

10. הנתבעות הן אלו שבחרו לעבור לעורך-דין אחר תחת טיפולו של התובע ומכאן שסעיף 7 להסכם חל ועל הנתבעות לשאת בתוצאות.....499

11. תביעה לתשלום שכר-טרחת עורך-דין לאחר הפסקת הייצוג - התביעה התקבלה.....502

12. נוכח התקרה הקבועה בסעיף 16 לחוק ובכללי לשכת עורכי-הדין, טענת תובע כי נגבה ממנו שכר-טרחה ביתר.....503

שער ה': שכר-טרחת עורך-דין במסגרת הליכי הוצאה לפועל.....505

פרק א': שכר-הטרחה עבור ניהול תיק הוצאה לפועל יהיה 20%, כולל מע"מ, מכל סכום שישולם ללקוח, לרבות משכר-טרחה שנפסק בתיק.....505

פרק ב': תביעה לשכר-טרחה לסכום קצוב במסגרת הוצאה לפועל.....507

פרק ג': חוב פסוק בהוצאה לפועל ותביעת ריבית.....509

פרק ד': פסיקת שכר-טרחה איננה מקימה זכות אוטומטית לעורך-הדין לקבלת הסכום.....511

שער ו': תביעות נזיקין.....515

שונות.....515

פרק א': רשלנות רפואית.....515

1. תביעת ה"הולדה בעולה".....515

2. תעריף שכר-טרחה בתביעות רשלנות רפואית - השכר הראוי.....516

פרק ב': עסקאות מקרקעין.....517